

Universitätsbibliothek Paderborn

Qvæstiones Morales Selectiores De Lege Interna Et Externa

discussæ, ac Resolutæ, & in duos Libros divisæ, In quibus, propositis casibus, prima quædam principia, ad plurimas alias Qvæstiones similes resolvendas perutilia, subinde examinantur

[De Lege Interna]

Beati, Gabriele

Augustæ Vindellicorum, 1729

VD18 90108957

45 An metus, ad extorquendum actum injuste incussus, ejus valorem impediatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39908

20 Tertiò: Matrimonium, ex metu iuste ad illud extorquendum incusso, esse validum, quia est omnino voluntarium; si enim iuste quis infert tibi metum, jam tu, per tuum delictum liberè positum causa illius es. Ergo Matrimonium, iam non est tibi inuoluntarium; saltem enim in causa fuit omnino voluntarium, ac liberum.

Quartò: Metum iustum non esse metum cadentem in constantem Virum; quia metus iustus est metus mali, quod delinquens sibi infert per delictum. Hic autem non cadit in Virum constantem, nec virtute illius, delinquens dici potest coactus, vt constat ex *l. si mulier. 21. in princ. ff. de eo, quod metus causa.*

QVÆSTIO XLV.

An metus, ad extorquendum actum, iniuste incussus, eius valorem impediatur.

C A S V S.

1 **V**IR quidam nobilis, sed facinorosus, per Sicarium, petijt à Titio, vt domum quandam ei venderet, eum alias occisurus, nisi venderet. Titius uerò, quia hominem nouerat, metu compulsus, eam vendidit, pretio quidem iusto, sed infimo. Quæritur: Vtrum Venditio illa fuerit valida.

SUMMARIUM.

2 Metus, à Sicariò, ad venditionem extorquendam incussus, eam reddere videtur nullam. 3 Sicut etiam promissionem Latroni factam. 6 Et Votum. 7 Eam tamen, iure natura non irritat. 8 Cum detur adhuc consensus sufficienter voluntarius. 9 Nec minus liber, quàm dum oritur ex metu iusto. 10 Nec ratio iniuria illam irritat. 11 Sicut nec dolus, contractum.	12 Nec ipse metus, Sacramenti susceptionem. 13 Iniuria non sufficit ad eam iure natura irritandam. 14 Sicut nec ad irritandam pecunia donationem, factam latroni. 15 Nec promissionem, eidem ex metu factam. 16 Vota, ex Ecclesia solum consuetudine, sunt irrita. 17 Per contractum metu iniusto celebratum transfertur dominium. 18 Est etiam iure postiuo validus. 19 Est tamen rescindendus. 20 Si metus sit iustus, non est rescindendus.

R, P. Beati Lib. I.

H h

RATIO.

RATIONES DVBITANDI.

2 **M**etus Adulteræ, à Viro, ad professionem extorquendam, incussus non erat grauis, nec cadens in constantem virum, quia iuste erat incussus; vt patet ex dictis, *Quæst. preced.* At metus, Titio, per Sicarium, à Viro facinoroso incussus, grauis est, & Titio Iniuriosus. Ideoque videtur sufficiens ad reddendam venditionem inualidam. Ita *Molina tom. 2. d. 326. Sotus lib. 8. quæst. 1. ar. 7. ad 3. Clau. reg. lib. 2. c. 2. nu. 10. Salas 1. 2. tract. 3. d. 2. f. 4. nu. 8.*

3 Primò: Quia Contractus, per iniuriam celebratus, ipso iure naturæ, videtur irritus. Tum quia hæc videtur esse pœna, iniuriæ proportionata. Tum, quia æquum non est, vt, qui metu iniusto iniuriam intulit, commodum reportet ex suo delicto; reportaret autem, si contractus sic celebratus, esset validus. Tum denique, quia iniuria illa, omnino est compensanda, nec alius eam compensandi modus apparet, quam per contractus irritationem; sed venditio, fuit per iniuriam extorta; Titius enim ius habebat, ne iniustis minis ad eam cogeretur. Ergo videtur fuisse ipso iure naturæ irrita.

4 Secundò: Quia, si venditio illa esset valida, sequeretur, quod, quando Latrones à Peregrinis, metu mortis incusso, pecunias extorquent, earum pecuniarum donatio à Peregrinis facta, esset valida, ipsique Latrones verum earum dominium acquirerent, nec ad restitutionem tenerentur. Consequens autem, est contra communem omnium sensum; omnes enim tenent, per talem metum acquisita, esse restituenda. Ergo signum est, iniu-

riam metu iniuste incussi contractus, iure ipso naturæ, reddere irritos.

Tertiò: Quia, si quis Latroni, metu mortis incusso, petenti pecuniam promittat, eam deinde soluere non tenetur; non enim videtur habuisse voluntatem sufficientem ad valide promittendum, cum promissio debeat esse gratuita, ac liberalis; illa verò fuerit coacta; vnde etiam solutio vsurarum, ipso iure naturæ est irrita, quia deest voluntas liberalis, ad eius valorem necessaria. Ergo promissio, metu mortis, iniuste extorta, irrita est; Idem autem profus dicendum est de domus venditione, facta à Titio, cum eadem omnino sit ratio.

Quartò: Quia, in omnium sententiâ, 6 Vota simplicia, vt, peregrinationis Lauretanæ; eleemosynæ, & alia similia metu extorta, ipso iure naturæ irrita sunt; nullum enim extat ius positiuum, illa irritans. Ergo idem dicendum est etiam, de alijs promissionibus, ac contractibus, & consequenter etiam de venditione, metu mortis, iniuste extorta.

RESOLVTIO.

7 **R**espondetur tamen; Venditionem, metu mortis, à Titio factam, fuisse iure naturæ, validam; sed rescindendam. *Sanch. lib. 4. matr. d. 8. num. 4. Lessius lib. 2. c. 17. d. 6. num. 36. Henric. lib. 11. matr. c. 4. num. 4. Bonac. de matr. quæst. 3. p. 8. num. 8. Azor. lib. 1. c. 11. quæst. 6. & 13. Vasq. 1. 2. d. 27. in fine. Nau. c. 22. sum. num. 50. Suarez tom. 3. de relig. lib. 6. c. 5. num. 8. Syluester v. metus quæst. 8. & alij apud istos.*

8 Primò: Quia, non obstante iniuriâ, per metum illatâ, datur quidquid ad venditionis

ditionis valorem necessariò requiritur; ad valorem enim alicuius contractus, requiritur solum iustus titulus, & voluntarius consensus. Sed metus, siue iuste, siue iniuste incussus, non tollit voluntarium absolute; sicut enim, qui ad evitandum naufragium, merces proiecit, illas voluntarie proiecit; ita, qui latroni petenti, dat pecunias ad vitandam mortem, illas voluntariè dat; neque excludit titulum dati, & accepti; donati, & promissi; Ergo non tollit contractus valorem; ideoque venditio, simili metu facta, iure naturæ, fuit valida.

9 Secundò: Quia, non minus est libera voluntas, metu iniusto coacta, quam iusto; In utroque enim casu, voluntas æquè non vult absolute, sed solum ad illud periculum evitandum; nam æquè ad vitandum solum mortis periculum, & proiecit quis merces in mare, & dat pecunias latroni, alias nec merces proiecturus, nec pecunias daturus. Sed voluntas metu iusto, vel ab intrinseco coacta, habet libertatem sufficientem ad valorem contractus, vt dictum est; Vere enim est simpliciter libera. Ergo etiam coacta metu iniusto, erit libera sufficienter; ideoque ex hoc capite, venditio non potuit esse nulla.

10 Tertio: Quia, si venditio, metu illo extorta, esset irrita; vel esset irrita, ratione iniuriæ, vel ratione defectus libertatis sufficientis. Ex neutro autem capite, est irrita; vtraque enim hæc ratio, æquè reperitur in contractu celebrato, ex metu leni, qui tamen est validus; Nam, si Auarus, metu amittendæ pecuniæ, iniuste sibi incusso, cogatur inire contractum loca-

tionis, vel mutui; In metu isto, inuenitur ratio iniuriæ, ad restitutionem obligans, & metus iste, fortius Auarum priuat libertate, quam Peregrinum, metus vulnerum, illi à latronibus comminatorum. Sicut ergo metus leuis iniustus, contractum ab Auaro celebratum non irritat; ita metus grauis, quamuis iniustus, venditionem, à Titio factam non irritabit.

Quartò: Quia contractus, cui dolus causam dedit, non est, iure naturæ, irritus; Matrimonium enim contractum ex errore, quo quis putabat; fœminam esse nobilem, vel diuitem, cum tamen esset ignobilis, & pauper, est validum. Sed in iure, metus æquiparatur dolo; *l. si dolo. ff. de inut. stipul. & c. cum contingat. de iure iur. & c. 2. de pactis, in 6.* Ergo etiam contractus, cui metus causam dedit, non erit iure naturæ irritus, sed validus. Vnde consequenter, valida fuit venditio, à Titio metu facta.

Quintò; Quia, ad Sacramentorum valorem, requiritur voluntas, & intentio suscipientis; & tamen voluntas, etiam metu graui coacta, in adultis sufficit ad valorem baptismi; *ex c. maiores. de baptismo. & c. Iudaïs: d. 45.* Similiter ad valorem iuramenti requiritur libertas; & tamen iuramentum, etiam metu graui extortum, obligat. *ex c. verum, & c. si verò. de iureiur.* Ergo similiter, quamuis ad valorem contractus, requiratur libertas; sufficiet libertas, quæ stare potest simul cum coactione, ex metu graui.

OBJECTIONVM SOLVTIO.

NEquè obstant rationes in contractum: Nam ad primam, negatur minor;

Hh 2

minor;

minor; Neque enim iniuria sufficit ad contractum irritandum, neque per ipsius annulationem resarcitur; nam, si quis metu baptizari cogatur, iniuriam patitur, & tamen hæc non resarcitur per irritationem baptismi; Et, si quis, fide data de Matrimonio, Virginem defloret, & postea aliam ducat, iniuria gravissima priori illata non resarcitur per irritationem Matrimonij cum posteriori. Sufficiens ergo resarcitur iniuria per hoc, quod contractus factus rescindatur, & res in suum pristinum statum restituantur; sicque sufficiens punitur iniuria; neque qui illam intulit, vllum ex eâ commodam reportat, cum rescindere teneatur contractum, & res in pristinum statum restituere.

14 Ad secundam respondetur: Donationem illam à Latronibus metu extortam, attempto iure naturæ fuisse validam, & dominium transtulisse. Hinc tamen non sequitur, quod Latrones ad restitutionem non teneantur; Nam, cum, ratione iniuriæ, teneantur, res in suum pristinum statum restituere, & donationem rescindere, consequenter tenentur sic accepta restituere.

15 Ad tertiam respondetur; Eum, qui Latroni pecuniam promissit, ex vi promissionis, teneri eam tradere; licet ratione iniuriæ, deinde excusetur; potest enim aliquis simul ex vno capite esse obligatus ad aliquid faciendum, & ex alio deobligatus. Nam potest quis alicui debere centum, ratione contractus, & simul ratione iniuriæ sibi ab eo illatæ, sibi debitum retinere, donec alter debitam satisfactionem exhibeat; & si alter debitum petat, repelli poterit, exceptione iniuriæ. Similiter ergo, qui latroni pecuniam promissit, illam ex vi promissionis

dare tenetur; ratione tamen iniuriæ, illam negare potest, & petentem iniuriæ exceptione repellere. Promissio autem, & donatio, vt sit valida, debet quidem esse liberalis, hoc est, nullo pretio recepto, non tamen requiritur, vt sit omnino libera.

Ad quartam respondetur; Vota simplicia, per metum extorta, esse irrita, non iure naturæ, nec iure positivo scripto, sed traditione, & Ecclesiæ consuetudine, vim legis obtinente, sicut hoc etiam modo sunt irrita Matrimonium metu contractum, & Matrimonium fidelis cum infideli.

COROLLARIA.

Colligitur ex dictis primò; Contractus, metu etiam iniusto celebratos, esse validos, per eosque transferri dominium; quia per eos requiritur titulus, & interuenit traditio, quæ duo sufficiunt ad dominium transferendum.

Secundò; Contractus metu celebratos esse validos non solum iure naturæ, sed etiam iure positivo; *in c. enim Abbas. de his quæ vi*: renunciatio facta per metum debet in irritum revocari. Ergo signum est, esse validam; quod enim irritum est, non indiget, vt in irritum reuocetur; & *in c. ad audientiam. de his quæ vi*: Quæ vi metusque causa fiunt, carere debent robore firmitatis, rescindi enim possunt, & debent. & *in l. vlt. C. de his quæ vi. dicitur*; Venditiones, donationes, transactiones quæ per potentiam extortæ sunt, præcipimus infirmari. Ergo erant aliquo modo valida, ac iuris remedio infirmandæ.

Tertiò;

19 Tertiò : Contractus metu iniusto celebratos, esse rescindendos, siue metus ab altero Contrahente incussus fuerit, siue ab aliquo tertio. Tum quia, res illa, per contractum metu inutum acquisita, ad quemcumque possessorem transiit eo vitio affecta, vt habetur expressè *l. si cum exceptione. 14. §. in hac actione. ff. de eo quod met. caus.* Tum quia metum passus, ob iniuriam sibi illatam, habet ius rescindendi contractum factum; habet enim

ius, vt sibi detur satisfactio, & iniuria facta reparetur; Hæc autem alià via reparari non potest, quam contractum factum rescindendo, & res in suum pristinum statum restituendo.

Quartò; Contractus, metu iusto celebratos, nullo modo esse irritandos, quia contractus metu iniusto inuti rescindendi sunt, solum ratione iniuriæ, metum passio illatæ; hæc autem omnino cessat, quando metus est iuste illatus.

QVAESTIO XLVI.

An metus, ad extorquendum actum, iniuste incussus, eius valorem, iure positiuo, impediatur.

C A S U S.

18 **T**ITIVS, vnicum beneficium, quod habebat, graui metu compulsus, renunciauerat. Volens autem ad Sacros Ordines promoueri, nec habens patrimonium, putansque, renunciationem illam, metu factam, non tenere; ad titulum illius Beneficii promoueri voluit. Queritur: an potuerit.

SUMMARIUM.

- 2 Beneficii resignatio, metu extorta, iure saltem positiuo videtur irrita.
- 5 Sicut est irrita electio ad beneficium.
- 6 Qui actus, metu extorti, à iure irritentur.
- 8 Huiusmodi resignatio non est irrita, sed irritanda.
- 9 Sicut nec iuramentum, simili metu factum.
- 10 A iure solum precipitur irritanda.
- 11 Si addatur incarcerationis, à iure irritatur.

- 12 Rescissio renunciationis, est tacita beneficii collatio.
- 13 Etiam electio metu extorta specialiter à iure irritatur.
- 14 Resignans, ante rescissionem, fructus percipere non potest.
- 15 Nec officium recitare tenetur.
- 16 Et si beneficium possideat, sine titulo possidet.

RATIONES DVBITANDI.

Posito, quod actus, metu etiam iniusto, extortus; neque ex defectu consensus, neque ratione iniuriæ, iure naturæ
Hh 3 fit